

Jordrenten.

Sr. Etatsraad Møldenhawer har i nærværende Blad for 16de ds. skrevet en længere Artikel om Bestatning af Jordrenten. Det kan kun glæde alle Venner af Jordværdibestatning at se den Interesse, hvormed Hr. Møldenhawer stadig omfatter Spørgsmaalet om Samsfundets Ret til den af Samsfundet skabte Jordværdi. Men denne Glæde kan dog ikke afholde os fra at fremsætte nogle korrigerende Bemærkninger til Hr. Møldenhawers Indlæg.

I den nævnte Artikel forklarer Hr. M. Jordrenten som „den Indtægt, der tilfalder Ejeren af Jorden udelukkende som saadan“, og tilføjer følgende: „At en saadan Ekstraindtægt i stort Omfang finder Sted, dels for Landbrugets Bedkommende . . . og dels for mange til andre Djemed anvendte Arealer paa Landet og i Byerne, fordi de paa forskillig Maade er begunstigede ved Jærnbaneanlæg, Sporvognsanlæg og lignende værdiforhøjende Foranstaltninger, er jo indlysende, og lige saa indlysende er det, at Staten og Kommunen har gyldigt Krav paa denne Ekstraindtægt“, naar disse Foranstaltninger er belastede af dem og ikke har paaført den private Ejers af Grundens nogen som helst Udgift i Form af Kapitaludlæg eller Arbejde.“ Og nogle Linjer længere nede taler Hr. M. om „det Privilegium, som Grundejendomsbesidderne uden Arbejde og Beskostning ligesom sovende opnaar ved Tidernes og Forholdenes Gunst“.

Alt dette er en sund og uangribelig Betragtning. Men desværre tager Hr. M. ikke Konsekvensen deraf. Han vil nemlig kun tillade Stat og Kommune at opløse Renten af den Stigning i Grundværdien, der indtræder fra et bestemt Tidspunkt; derimod vil han ikke have rørt ved den for Haanden værende Grundværdi. Dette skyldes den meget almindelige Misforstaaelse, at den nuværende Jordværdi er noget, der er skabt i Fortiden.

Forholdet er imidlertid det, at Jordværdien skabes i Nutiden; den er kun

til Stede i Kraft af hele Samsfundets Nær-
værelse og Virksomhed, den opretholdes fra
Dag til Dag af os alle i Forening, og
den forsvinder samme Dag, som det ord-
nede Samsfund ophører at eksistere. Lige-
som en Vandpost kun giver Vand, naar
der staar En og trækker i Pumpestangen,
saaledes flyder Jordrenten kun, saa længe
Samsfundet er til Stede og opretholder sine
vidtforgreneede Foranstaltninger. Lad os
tage et nærliggende Eksempel. Man siger,
at Rygstbaneanlægget har skabt en betydelig
Jordværdi omkring Stationerne — skal vi
sige, at denne Værdi i Øjeblikket er 20
Mill. Kroner. Renten deraf er da den
saakaldte Jordrente, der tilflyder de tilfæl-
dige Grundejere.

Denne af Samsfundet skabte Værdi vil
Sr. M. ikke røre, fordi den allerede er
til Stede.

Men lad os tænke os, at Staten i disse
sløje Tider besluttede at indstille Toggangen
paa Rygstbanen og nøjedes med at benytte
Nordbanen — og det har Staten selv-
følgelig Ret til; hvad vilde da ske med
Jordværdien?

Ja, den vilde ganske simpelt forsvinde.
Dette viser netop, at Jordværdien kun er
til Stede, saa længe Staten lader Togene
løre, m. a. D. saa længe Staten opret-
holder den; eller for at blive i Billedet:
der kommer ingen Vand af Vandposten,

*) Udhævet af mig.

R. J. M.

naar man giver Slip paa Pumpestangen.
Og hvad der gælder i det her anførte Til-
fælde, gælder overalt. Jordværdien opret-
holdes fra Dag til Dag af det organiserede
og arbejdende Samsfund. Men heraf følger,
at det ogsaa er Samsfundets Ret at oppe-
bære Renten af denne Værdi. Bliver
Værdien saa større paa Grund af ny
Foranstaltninger og bedre Samsundsforhold,
ja, saa stiger ogsaa den Jordrente, som Sam-
fundet har Krav paa, og bliver Værdien
mindre, har Samsfundet kun Krav paa
en mindre Jordrente. Men det bør holdes
fast, at Jordværdien ikke er enten „gammel“
eller „ny“; den er hele Tiden ny; derimod
kan den være større i Dag end i Gaar,
og større i Morgen end i Dag; men den
maa betragtes som en Helhed, der uden
Afskøtning bør tilhøre det Folk, der har
fremkaldt og opretholder den.

Vi skal derfor ikke nøjes med at opkræve

en saakaldt Værdistigningsøst, men en almindelig Grundværdistat.

Er vi enige om dette, kan vi forhandle om, hvor hurtigt vi skal gaa frem. Hr. Møldenhaver antyder, at Ejendomsstulden bør forandres, idet den virker uretferdig, fordi den ogsaa omfatter Bygningerne. Hvert er jeg enig med Hr. M. Lad os da sryge Skatten paa Bygninger og Jordforbedringer og paaligne Skatten alene efter Grundværdien. Det er dog virkelig ikke meget revolutionært; jeg haaber, at selv Hr. M. gjerne gaar med dertil. Men det vil være et Skridt i den rigtige Retning. Samtidig kan vi ogsaa godt opkræve den Værdistigningsøst, som Hr. M. har gjort sig til Talsmand for — altsaa opkræve en højere Skatteprocent af den Forsøgelse af Jordværdien, som indtræder fra et vist Tidspunkt.

Jeg skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa nogle Misforstaaelser med Hensyn til Henry Georges Opfattelse, som Hr. M. gør sig skyldig i. Kun maa jeg med Forundring spørge Hr. M., hvorfor han skriver, at amerikanske Kapitalister har reklamert ihærdigt for Henry Georges Jordværdistat. Er det Meningen dermed at mistænkeliggøre Henry George i jævne Folks Øjne, eller ved han ikke bedre Bæst. Jeg vil foreløbig antage det sidste. Hvorledes vil Hr. M. ellers forklare, at der her hjemme i Danmark ikke findes en eneste Kapitalist, der reklamert for Jordskatten. Den kræves tværtimod hovedsagelig af Husmænd og Landarbejdere — og de er saa vist ikke Kapitalister.

Der er adskillige andre Unøjagtigheder angaaende Henry Georges-Bevægelsen, men dem skal jeg lade ligge denne Gang. De fleste af dette Blads Læsere lader sig næppe vildlede deraf. Skulde Hr. M. imidlertid finde Anledning til at gentage dem, skal jeg med Fornøjelse tage dem op til nærmere Undersøgelse. R. J. Møller.